

Tisková zpráva

Občané o situaci na hranicích Sýrie a Turecka – prosinec 2019

- ⌚ O aktuální vývoj situace na hranici Sýrie a Turecka se zajímá necelá pětina (18 %) české veřejnosti.
- ⌚ Téměř třípětinová většina českých občanů hodnotí situaci na hranicích Sýrie a Turecka jako hrozbu pro mír ve světě a pro evropskou bezpečnost. Jako hrozbu pro bezpečnost České republiky tuto situaci vidí dvě pětiny české veřejnosti.
- ⌚ Činnost všech zkoumaných aktérů působících na vývoj situace na hranicích Sýrie a Turecka hodnotí česká veřejnost převážně kriticky, přičemž relativně nejpříznivěji je českou veřejností hodnocena činnost OSN a naopak nejkritičtěji je hodnoceno Turecko.

Zpracoval:

Jan Červenka

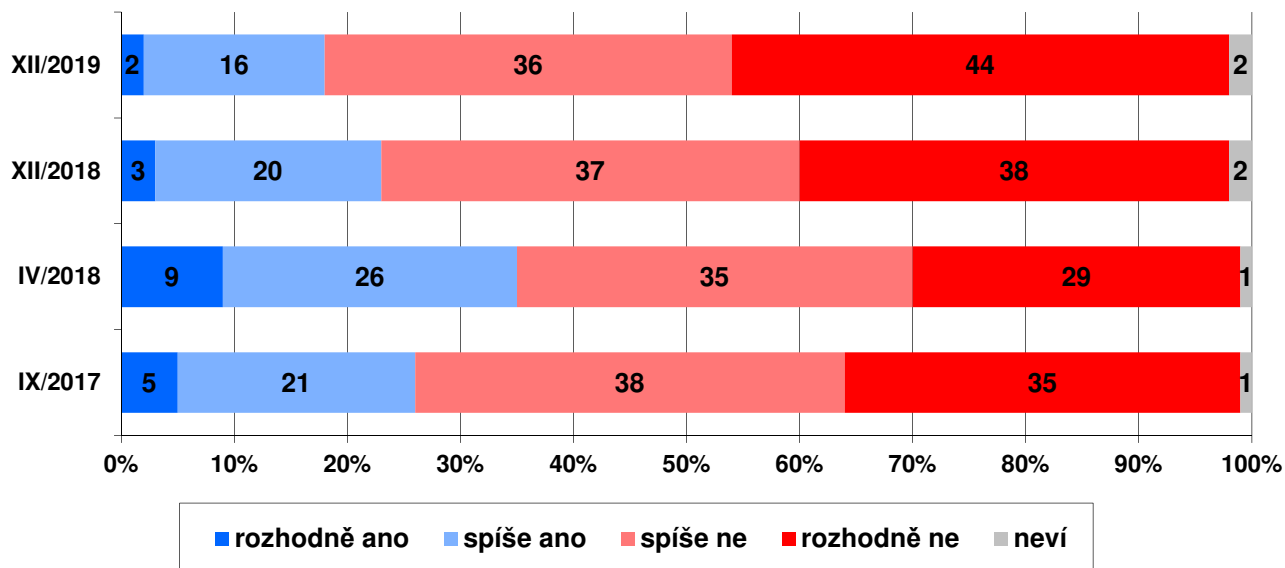
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

Tel.: 210 310 586; e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

V prosincovém šetření CVVM SOÚ AV ČR, položilo všem dotázaným několik otázek týkajících se aktuálního vývoje situace v Sýrii v souvislosti s vojenskou operací Turecka v syrském pohraničí v oblastech kontrolovaných Kurdy. Šetření zjišťovalo, zda se občané o vývoj situace v oblasti zajímají, jak vnímají dopad této situace na českou, evropskou a světovou bezpečnost a jak hodnotí činnost různých aktérů zapojených do vývoje v oblasti.

Graf 1: Zájem o vývoj situace na hranici Sýrie a Turecka (%)¹

Poznámka: V předchozích výzkumech byla pokládána otázka týkající se aktuálního vývoje válečného konfliktu v Sýrii.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 30. 11. – 11. 12. 2019, 1034 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

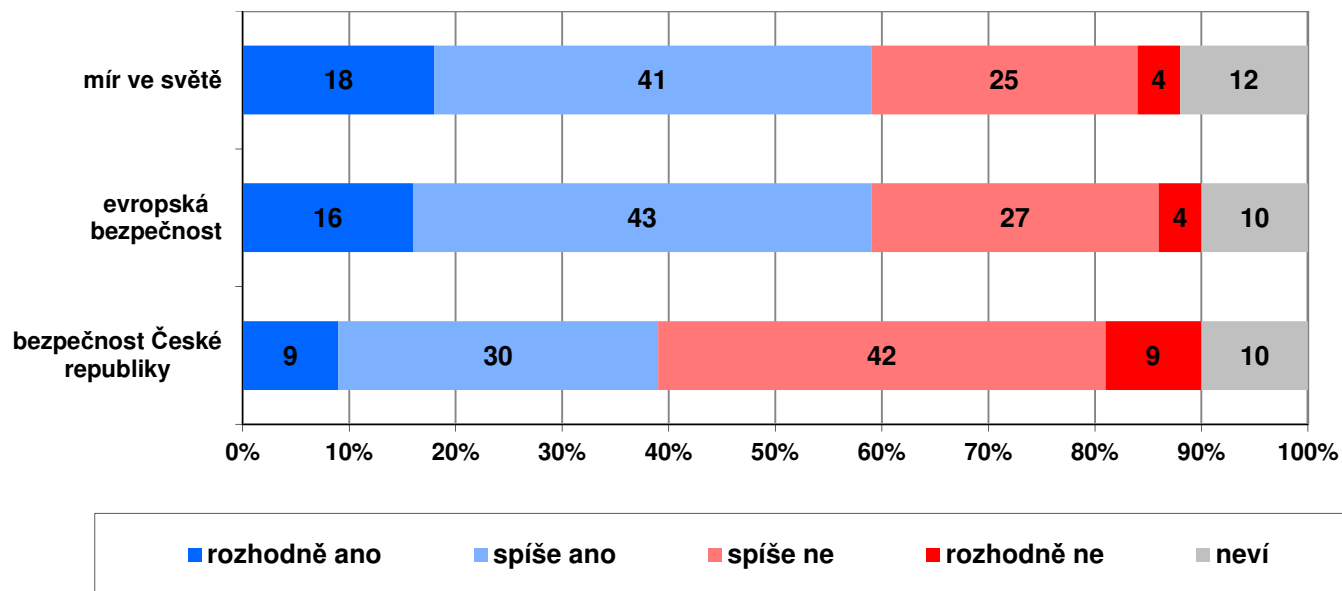
¹ Znění otázky: „Zajímáte se o aktuální vývoj situace na hranicích Sýrie a Turecka? Rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.“ V předchozích výzkumech byla pokládána otázka týkající se aktuálního vývoje válečného konfliktu v Sýrii.

Z výsledku šetření vyplývá (viz graf 1), že o aktuální vývoj situace v Sýrii, respektive na hranici mezi Sýrií a Tureckem, kde probíhala operace turecké armády a jimi podporovaných skupin proti Kurdům, se zajímá necelá pětina (18 %) českých občanů, v tom 2 % rozhodně a 16 % spíše. Naopak celé čtyři pětiny (80 %) českých občanů se podle vlastního vyjádření o konflikt v Sýrii nezajímají, když 36 % na danou otázku odpovědělo „spíše ne“ a 44 % „rozhodně ne“. Zbývající 2 % dotázaných uvedla, že neví. V porovnání s předchozími výzkumy, v nichž byl podobnou otázkou zkoumán zájem o vývoj válečného konfliktu v Sýrii, je v prosinci 2019 zaznamenaný zájem o vývoj situace nižší.

Podrobnější analýza ukázala, že zájem o aktuální vývoj konfliktu na syrských hranicích roste spolu s obecným zájmem o politiku. Zájem o problematiku roste i se zvyšujícím se vzděláním. Statisticky vyšší zájem se objevuje mezi muži oproti ženám a je vyšší mezi dotázanými s dobrou životní úrovní a těmi, kdo se politicky řadí jednoznačně na pravici.

Ve výzkumu jsme se dále zajímali o to, zda podle občanů situace na hranicích mezi Sýrií a Tureckem představuje hrozbu pro českou, evropskou a světovou bezpečnost. Graf 2 ukazuje, že téměř třípětinová většina české veřejnosti se kloní k tomu, že tamní situace představuje hrozbu pro světovou a evropskou bezpečnost. 59 % dotázaných soudí, že situace na hranicích Sýrie a Turecka ohrožuje mír ve světě, když 18 % na položenou otázku odpovědělo „rozhodně ano“ a 41 % „spíše ano“, opačný názor vyjádřilo 29 % oslovených (25 % „spíše ne“ a 4 % „rozhodně ne“) a 12 % se nedokázalo vyjádřit. Za hrozbu pro evropskou bezpečnost situaci na hranicích Sýrie a Turecka označilo rovněž 59 % respondentů, z toho 16 % si to myslí „rozhodně“ a 43 % „spíše“, opak si myslí 31 %, když 27 % odpovědělo „spíše ne“ a 4 % „rozhodně ne“, a 10 % uvedlo, že neví. Výrazně méně často se lidé kloní k názoru, že vývoj situace na hranicích Sýrie a Turecka představuje hrozbu pro bezpečnost České republiky, k čemuž se přiklání necelé dvě pětiny (39 %) dotázaných, v tom 9 % „rozhodně“ a 30 % „spíše“, opačný názor, že situace na hranicích Sýrie a Turecka hrozbu pro bezpečnost České republiky nepředstavuje, zastává těsná nadpoloviční většina (51 %), když 42 % odpovědělo, že „spíše ne“ a 9 % „rozhodně ne“. Opět desetina respondentů (10 %) se k tomu nedokázala vyjádřit a zvolila odpověď „neví“. V tabulce 1 je pak pro orientační srovnání uvedeno, jak čeští občané v analogické otázce v roce 2018 hodnotili probíhající konflikt v Sýrii. Z výsledků je zřejmé, že tehdy byl pocit eventuálního ohrožení ve všech zkoumaných rovinách poněkud vyšší.

Graf 2: Hodnocení situace na hranici Sýrie a Turecka jako hrozby (%)²

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 30. 11. – 11. 12. 2019, 1034 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

² Znění otázky: „Je, nebo není podle Vašeho názoru situace na hranicích Sýrie a Turecka hrozbou pro a) bezpečnost České republiky, b) evropskou bezpečnost, c) mír ve světě?“ Varianty odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

Tabulka 1: Hodnocení situace v Sýrii jako hrozby (%)³

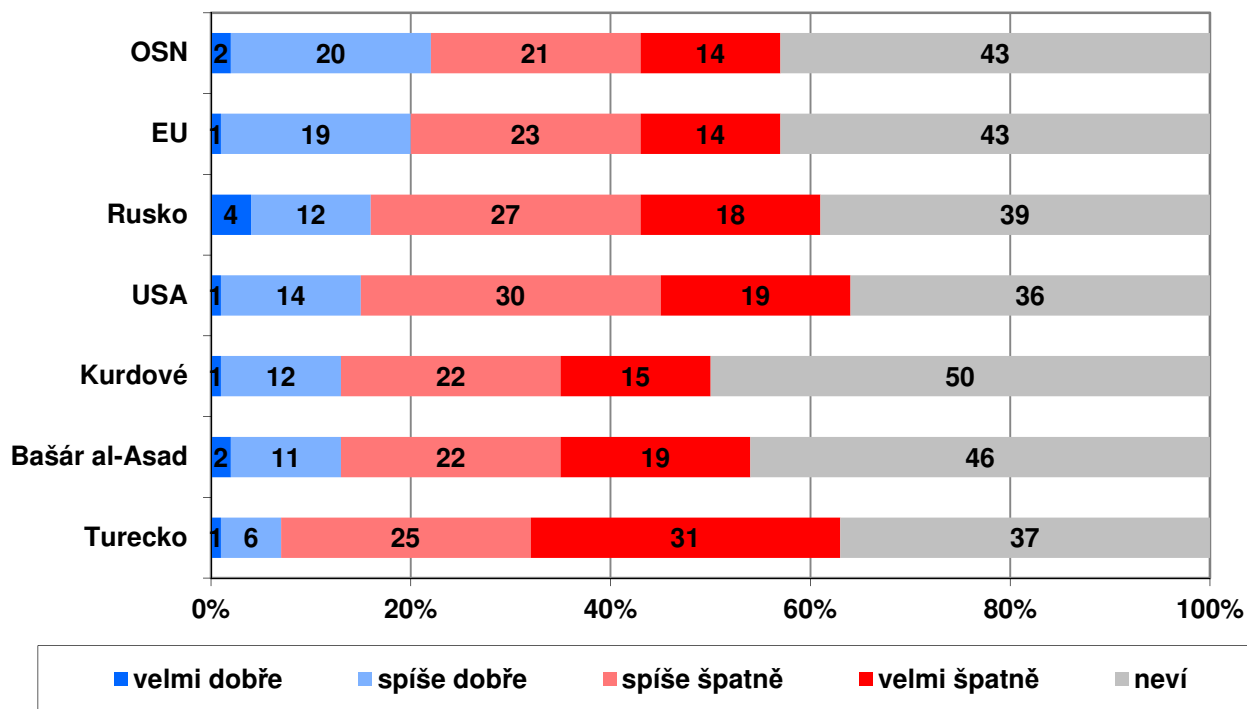
	IV/2018	XII/2018	XII/2019
Mír ve světě	74/17	67/22	59/29
Evropská bezpečnost	68/24	65/26	59/31
Bezpečnost České republiky	50/41	48/42	39/51

Poznámka: Hodnoty v tabulce jsou součtem odpovědí „rozhodně ano“ a „spíše ano“/„rozhodně ne“ a „spíše ne“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost

Hlubší analýza ukázala, že občané zajímající se o vývoj tamní situace ji zároveň častěji vnímají jako hrozbu, což platí o všech třech zkoumaných rovinách. Z hlediska politické orientace lidé řadící se na pravolevé škále jednoznačně na levici častěji zastávají názor, že situace na syrsko-turecké hranici ohrožuje bezpečnost ČR.

Graf 3: Hodnocení činnosti různých aktérů na hranicích Sýrie a Turecka (%)⁴

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost 30. 11. – 11. 12. 2019, 1034 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Šetření dále zkoumalo to, jak čeští občané hodnotí působení některých vybraných aktérů, kteří do vývoje situace na hranici Sýrie a Turecka významně zasahují. Výsledky šetření, které jsou zachyceny v grafu 3, ukazují, že činnost všech zkoumaných aktérů hodnotí česká veřejnost převážně kriticky. Relativně nejpříznivěji přitom dotázaní hodnotili působení OSN, u níž byl zaznamenán nejvyšší podíl kladného hodnocení (22 %) při naopak vůbec nejnižším podílu negativního hodnocení (35 %). Podobně jako OSN, byť statisticky nevýznamně hůře, byla v tomto ohledu hodnocena i Evropská unie, jejíž činnost kladně hodnotilo 20 % oslovených a negativně 37 %. Trochu nižší podíl pozitivního hodnocení (16 %) při zřetelně vyšším podílu negativního hodnocení (45 %) byl zaznamenán v případě Ruska, za nímž

³ Znění otázky v roce 2018: „Je, nebo není podle Vašeho názoru situace v Sýrii hrozbou pro a) bezpečnost České republiky, b) evropskou bezpečnost, c) mír ve světě?“ Varianty odpovědí: rozhodně ano, spíše ano, spíše ne, rozhodně ne.

⁴ Znění otázky: „Jak byste v souvislosti s aktuálním vývojem na hranicích Sýrie a Turecka hodnotil činnost a) syrského prezidenta Bašára al-Asada, b) Ruska, c) Spojených států amerických, d) OSN, e) Evropské unie, f) Turecka, g) Kurdů.“ Varianty odpovědí: velmi dobře, spíše dobře, spíše špatně, velmi špatně.

se s nepatrně nižším podílem kladných ohlasů (15 %) a zároveň vyšším, bezmála polovičním podílem kritických vyjádření (49 %) umístily Spojené státy. S malým odstupem z hlediska velikosti podílu kladných vyjádření (v obou případech 13 %) při oproti Rusku a zejména USA nižších podílech negativního hodnocení pak následují Kurdové, jež kriticky hodnotí 37 % oslovených, a syrský prezident Bašár al-Asad, jehož činnost negativně hodnotí 41 % dotázaných. Zdaleka nejkritičtější se pak česká veřejnost staví k působení Turecka, v jehož případě činil podíl pozitivního hodnocení jen 7 % proti 56 % negativního hodnocení, přičemž u Turecka byl zaznamenán zároveň výrazně nejvyšší podíl těch, kdo jeho činnost hodnotí „velmi špatně“. V případě všech sledovaných aktérů byl rovněž zjištěn vysoký podíl odpovědí „neví“ pohybující se od 36 % v případě USA až po 50 % v případě Kurdů, což koresponduje s poměrně malým zájmem české veřejnosti o dění v této oblasti.

Podrobnější analýza výsledků ukázala, že když nejsou brány v potaz nerozhodné odpovědi, lidé ve věku od 60 let výše hodnotí příznivěji působení Ruska, naopak v případě USA, OSN a EU se s rostoucím věkem hodnocení činnosti mírně zhoršuje. Spolu se zvyšujícím se stupněm nejvyššího dokončeného vzdělání se poněkud zlepšuje hodnocení působení syrského prezidenta Bašára al-Asada a Kurdů, absolventi vysokých škol také relativně příznivěji hodnotí působení USA, OSN a EU. Ti, kdo se politicky řadí jednoznačně na levici, příznivěji hodnotí Bašára al-Asada, ti, kdo se hlásí k pravému středu, jsou pozitivněji naladěni ve vztahu k EU a OSN. Z hlediska rostoucího zájmu o vývoj situace v oblasti se zlepšuje hodnocení působení Kurdů a v menší míře i syrského prezidenta Bašára al-Asada. Ti, kdo se o vývoj situace v oblasti „rozhodně“ zajímají, jsou pak výrazně kritičtější k Turecku a k USA. U všech hodnocených aktérů stoupá kritičnost hodnocení jejich působení spolu se silícím pocitem, že vývoj tamní situace představuje hrozbu pro mír ve světě. Ti, kdo v situaci vidí hrozbu pro bezpečnost ČR, pak kritičtější hodnotí působení Kurdů, Turecka, EU a USA. Pocit ohrožení evropské bezpečnosti je pak nejvýrazněji propojen s kritičtějším hodnocením působení Turecka.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v19-12</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>30. 11. - 11. 12. 2019</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1034</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>189</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem - kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>PM.11t; PM.17t; PM.189t</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>pm200120</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>20. ledna 2020</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Jan Červenka</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různých velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.

|